

Θεσσαλονίκη, η μόνη βυζαντινή πόλη της Ευρώπης – Από το facebook της συναδέλφισσας Μαίρης Καρρά

Για τη συναδέλφισσά μας Μαίρη Καρρά σας έχουμε ξαναγράψει μέσα από την ιστοσελίδα μας. Μπορεί να προέρχεται από την Τράπεζα Πίστεως, αλλά πλέον τη θεωρούμε «επίτιμο» μέλος της Ιονικής Οικογένειας. Τη γνωρίσαμε μέσω των εκδρομικών δραστηριοτήτων του Συλλόγου μας και μας έκανε ιδιαίτερη αίσθηση ο άψογος χαρακτήρας της και η ανεπτυγμένη κουλτούρα της. Η Μαίρη έχει διαγράψει μία μακρά και επιτυχημένη πορεία στον τραπεζικό χώρο, εκκινώντας από την Chase Manhattan που την προσέλαβε όταν ήταν 18 ετών και είχε μόλις επιστρέψει από την Αμερική. Αφού εργάστηκε 11 χρόνια εκεί, όταν έκλεισε στη Θεσσαλονίκη, προσελήφθη στην τότε Πίστεως ως υπάλληλος τμήματος εισαγωγών και στη συνέχεια προϊσταμένη Εμπορικού τμήματος (εισαγωγές-εξαγωγές-συνάλλαγμα) για 6 χρόνια. Το 1992 ανέλαβε το μικρό κατάστημα της Τσιμισκή, και μετά διετέλεσε υποδιευθύντρια του κεντρικού Μητροπόλεως, εν συνεχεία άνοιξε και ήταν διευθύντρια στο κατάστημα Πανοράματος, διετέλεσε για 2,5 χρόνια διευθύντρια private banking, διευθύντρια 4 χρόνια στην Παύλου Μελά, μετά διευθύντρια στο μεγάλο κατάστημα της Τσιμισκή και τέλος Υποδιευθύντρια Περιφερειακής Διεύθυνσης Καταστημάτων Βορείου Ελλάδος.

Ο πολυπράγμων χαρακτήρας και η κουλτούρα της Μαίρης αντικατοπτρίζονται και στην ενασχόλησή της με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κάνοντας το facebook της συναδέλφισσας έναν ιδιαίτερος ενδιαφέροντα διαδικτυακό προορισμό...

Πρόσφατα ανάρτησε ένα (παλαιότερο) άρθρο για τη μεγάλη

αρχαιολογική και ιστορική σημασία της Θεσσαλονίκης, ως της μόνης βυζαντινής πόλης της Ευρώπης που διατηρεί ακόμα έντονα τα σημάδια της περιόδου. Ο διακεκριμένος Ιταλός Βυζαντινολόγος Πάολο Οντορίκο φαίνεται ότι μπορεί να κατανοήσει καλύτερα από εμάς τη σημασία του ιστορικού ρόλου της Νύμφης του Θερμαϊκού, αφού επισημαίνει τη σπουδαιότητα των αρχαιολογικών ευρημάτων από τη διάνοιξη των σηράγγων του μετρό, αλλά παράλληλα κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τη διατήρηση αυτών των ευρημάτων προς όφελος της πόλης και της χώρας μας.

Θεσσαλονίκη, η μόνη βυζαντινή πόλη της Ευρώπης

Ο Πάολο Οντορίκο για τη Θεσσαλονίκη, την Ελλάδα, την Ευρώπη, το Βυζάντιο

«Η Θεσσαλονίκη είναι η μόνη, η πλέον “βυζαντινή πόλη” σε όλη την Ευρώπη. Ίσως και σε όλο τον κόσμο. Η μόνη “πόλη-βυζαντινό μουσείο” που διαθέτει ακόμη αυτό το στοιχείο διαχρονίας του Βυζαντίου σ’ όλες τις περιόδους του (πρωτοβυζαντινά-μεταβυζαντινά χρόνια) με “δείγματα” απ’ όλες τις εκφάνσεις του

(ιστορία, αρχιτεκτονική, θρησκεία, καθημερινή ζωή). Η καταστροφή των ευρημάτων στο σταθμό του μετρό που επιχειρείται θα αποτελέσει –αν τελικά γίνει– αν όχι την... τέταρτη Άλωση της πόλης στο σύγχρονο κόσμο, σίγουρα μια σημαντική λεηλασία στο παρελθόν αλλά και στο παρόν της πόλης. Η αξιοποίηση, η ανάδειξη και προβολή των συγκλονιστικών αυτών ευρημάτων είναι επένδυση (ιστορική, αρχιτεκτονική, επιστημονική αλλά και τουριστική και εν τέλει οικονομική) και για το σήμερα – και κυρίως το αύριο της Θεσσαλονίκης».

Ο Πάολο Οντορίκο, διευθυντής του Κέντρου Βυζαντινών και νεοελληνικών σπουδών της Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales του Παρισιού, βρίσκεται για 40η συνεχή χρονιά στη Θεσσαλονίκη. Πρωτοεπισκέφθηκε την πόλη όταν ήταν ακόμη 20χρονος δευτεροετής φοιτητής.

Είναι ιταλογενής και γαλλοσπουδαγμένος, λάτρης του Βυζαντίου, της νεώτερης Ελλάδας αλλά και... της Ελληνίδας συζύγου του, υπεύθυνος του θερινού Πανεπιστημίου Βυζαντινών Σπουδών που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη με τη συμμετοχή 40 υποτρόφων από όλο τον κόσμο. Των σημαντικότερων ίσως πρεσβευτών των βυζαντινών σπουδών, ευρημάτων, της ίδιας της βυζαντινής πόλης – της Θεσσαλονίκης σε όλο τον κόσμο. Από τη Χιλή ως την Ιαπωνία, από την Εσθονία ως την Κύπρο, από την Κολομβία ως την Ουγγαρία, τη Ρωσία, το Βέλγιο, την Ιταλία, την Ισπανία κ.α.

Αν και τα γίνονται στην αγγλική και γαλλική γλώσσα, οι 40 μεταπτυχιακοί υπότροφοι είναι –όλοι τους– ελληνόφωνοι.

Γιατί το Βυζάντιο;

Στην ερώτηση που την έκανε τίτλο και απάντηση συνάμα στο νεοελληνικό αλλά και διεθνές ερώτημα –προϊόν αρνητικών ιδεολογιών και ιδεολογημάτων εναντίον της συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου– η ελληνίδα βυζαντινολόγος Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ στο τετραετίας εκδοθέν βιβλίο της , ο Ιταλός βυζαντινολόγος αλλά και νεοελληνιστής («τα παιδιά μου είναι ...μιο-Ελληνες» λέει και γελάει με τη δυνατότητά του να γλωσσο-

πλάθει, εννοώντας βεβαίως πως τα παιδιά του είναι «μισοί» Έλληνες) δυσκολεύεται –λέει– να απαντήσει με λίγα λόγια.

Σε ό,τι αφορά στην επιλογή του εξηγεί: «Αρχικά επέλεξα το Βυζάντιο γιατί ήταν για μένα η συνέχεια των κλασικών σπουδών. Γιατί νομίζω –και ευελπιστώ– πως δεν είναι πλέον ο καταραμένος αλλά ο... ευλογημένος κόσμος της ιστορίας. Τον 18ο αιώνα ήταν καταραμένο το Βυζάντιο γιατί επικρατούσε το δίπολο Δύση=Αναγέννηση και ...Ανατολή (Βυζάντιο)=σκοταδισμός, τον 19ο αιώνα παρέμεινε καθώς επικρατούσε το άλλο δίπολο: αυτοκρατορίες-γέννηση του εθνικισμού. Σήμερα όμως που μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν τα ανεξάρτητα κράτη-έθνη τα οποία διατηρούν τα στοιχεία και τον πολιτισμό τους και ταυτόχρονα μετέχουν σε ένα ευρύτερο πολιτικό-οικονομικό σύστημα (έστω παραπαίον), το Βυζάντιο μπορεί να αποτελέσει ένα πρότυπο λειτουργίας αυτού του συστήματος. Είναι γι' αυτό το λόγο που το Βυζάντιο λαμβάνει μια νέα διάσταση ακόμη και στο επίπεδο των Ιστορικών Σπουδών. Για μένα προσωπικά το Βυζάντιο είναι πεδίο άσκησης του νου στη μελέτη εν γένει των πολιτισμών ανά τους αιώνες. Το Βυζάντιο είναι το μέσο για τη διαμόρφωση του τρόπου σκέψης και... σε κάθε περίπτωση είναι το πλέον κοντινό –και αντίπαλο συνάμα– με την Ευρώπη. ...

...»Ο κόσμος στο Βυζάντιο ζούσε μέσα από μια αναπαράσταση. Ο Βυζαντινός όταν θέλει να εκφράσει τα συναισθήματά του και καθώς δεν διέθετε λογοτεχνικά εργαλεία για να εκφραστεί καταφεύγει στη μίμηση των αρχαίων, δια μέσου της ιστοριογραφίας καθώς η ιστορία ήταν βαθιά ριζωμένη στους Βυζαντινούς. Υπάρχει λοιπόν ένας διχασμός ανάμεσα στην πραγματικότητα και την αναπαράστασή της. Από την άλλη υπήρχε η πολιτική, η επεκτατική έχθρα της δύσης προς το Βυζάντιο και εξ αυτής η αρνητική απεικόνισή του, η προβολή της αναξιότητάς του. Δεν φταίνε τα ίδια τα Βυζαντινά κείμενα. Φταίνε τα γυαλιά που μας φόρεσαν για να το... διαβάσουμε. Τι άλλο, εξάλλου, είναι το Βυζάντιο, η Ανατολή γενικότερα; Μια άλλη Δύση της εποχής. Όχι διαφορετική επί της ουσίας αλλά επί της εικόνας...».

Επαναφέρει μόνος του τη συζήτηση στη «Μέση οδό» της βυζαντινής

Θεσσαλονίκης, στο εντυπωσιακό εύρημα της ανασκαφής στο κέντρο της σύγχρονης πόλης για το σταθμό του υπό διάνοιξη μετρό (σταθμός Βενιζέλου).

«Είναι εντυπωσιακό, απόλυτα ζωντανό, σου κόβει την ανάσα το εύρημα-απόσπασμα πόλης που εντοπίστηκε. Κατεβαίνεις λίγα μέτρα κι είναι σα να μπαίνει κανείς στη... μηχανή του χρόνου. Είναι απτό δείγμα της απόλυτης βυζαντινής διαχρονίας της πόλης» λέει και με ένα προσωπικό του τόνο (σαν τα σχήματα υποφοράς και ανθυποφοράς που μαθαίναμε στο σχολείο για τις ερωταπαντήσεις του λόγου) συμπληρώνει: «... Αντιλαμβάνομαι πως πρέπει να ζήσει η σύγχρονη πόλη, πρέπει να ολοκληρωθεί το έργο του μετρό για την μετακίνηση των σύγχρονων κατοίκων, πρέπει να ολοκληρωθεί η επένδυση αλλά... όχι αυτό. Είναι η Πομπηία σας».

Κι όχι, δεν θεωρεί την... απευκτέα απομάκρυνση και κατάχωση των αρχαιολογικών ευρημάτων ως την... «Τέταρτη άλωση» της Θεσσαλονίκης (κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Άγρα» η μετάφραση –από τα γαλλικά– της μελέτης με εισαγωγή και σχόλια του ίδιου για το «Χρονικό των τριών αλώσεων της Θεσσαλονίκης») . Τη θεωρεί όμως «Λεηλασία στο παρελθόν της πόλης, αλλά και στο παρόν, και στο μέλλον».

«Αν δεν μπορείτε να το κατανοήσετε “επιστημονικά”, αν το βλέπετε ως “αναίτια κονδύλια για τις... άχρηστες ανθρωπιστικές επιστήμες”, δείτε το ως “μακροπρόθεσμη οικονομική επένδυση”, σώστε το σταυροδρόμι για να έχετε κάτι να... πουλάτε (ως τουριστικό “προϊόν”), ένα απτό επιστημονικό δεδομένο για τη μελέτη της ιστορίας, της αρχιτεκτονικής του Βυζαντίου...».

«Η Θεσσαλονίκη είναι το μοναδικό, το ιδανικό δείγμα Βυζαντίου σε ολόκληρο τον κόσμο. Ναι, είναι και η Κωνσταντινούπολη αλλά κι εκεί πρόλαβαν και έγιναν καταστροφές. Αντίστοιχο μνημείο, τόσο ζωντανό που προσωπικά μου θύμισε την “πετρωμένη” ιστορία της Πομπηίας, δεν έχει εντοπισθεί πουθενά στον κόσμο. Εξάλλου οι Τούρκοι δεν είναι ακόμη έτοιμοι να αναμετρηθούν και να “επενδύσουν” στο Βυζάντιο. Στην Ελλάδα, στη Θεσσαλονίκη ειδικά, το Βυζάντιο είναι “εθνική υπόθεση”. Καταλάβετε το. Εγώ

θα σας τα λέω;»